

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben Félévre 6 K, negyedévre 3 K — t.
Vidéken " 9 K, " 4 K 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS

THAN GYULA

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Főter, Lamprocht-palota, földszint.
az udvarban hátul.

A magyar ipar.

Önálló vámterület.

Iparfejlesztés.

Ez is egy jó szó, mint ahogy nálunk Magyarországon egyáltalán csak jó szavak vannak. Hadsereg, vámterület, külképviselő, önállóság, — mindezek kitűnő szavak a semminek, amit Bécs ad, hogy jól megfogjuk. És mi, ezer éves ősbalekek, meg is fogjuk mindig.

Amint semmiről van szó, göröcsösen marokra szorul a tenyerünk, amint valamiről van szó, szétnyílnak az ujjaink s kicsuszik közülük mindaz, amit igazán meg kellene fognunk. Így vagyunk az iparfejlesztéssel is.

Nálunk ez is csak szó, ha hetvenszer ankéteznek és aizottságoznak is miatta. Mert mesterseges iparfejlesztésről lehet itt beszélni, vitatkozni, gondolkozóba esni, de az ipar igazi, természetes fejlődéséről csak naiv lelkek szólhatnak.

Hogyan fejlődhetnék nálunk ipar? Hogyan alakulhatna ki önálló és erős ipar? Itt nálunk, ahol Ausztria egész katonai, gazdasági és politikai hatalmával azért fekszik ránk, hogy gyarmattá nyo-

moritson bennünket és hogy még egy patkószeget se engedjen Magyarországon csinálni a cigánykovácsnak?

Innen-onnan elérkezik az idő, amikor már a kalotaszegi varrottast is valahol Morvaországban fogják csinálni és a debreceni cifra szűrt is Stájerországban gyártják. És akkor egyesek komolyan veszik az iparfejlesztést, még ankéteznek és bizottságoznak is miatta.

A komikum, a legszomorubb komikum tetőpontja ez, — olyan kis színjáték, amin Ausztriában a legutolsó posztógyártó is a hasát fogva nevet, mi pedig sirhatunk, mert a bőrünkbe kerül.

Ezen a tragikomédián csak az önálló vámterület segíthet.

POLITIKAI HIREK.

Egy volt főispán kitüntetés. A király Pogány Károlyt, Krassószörényvármegye főispánját ezen állásától saját kérelmére felmentette és egyben hű és buzgó szolgálatai elismerésül a Lipót-rend lovageresztjével tüntette ki.

Wekerle Bécsben. Bécsből jelentik nekünk telefonon: Wekerle miniszterelnököt a király ma délelőtt kihallgatáson fogadta. Mint megbízható forrásból értesülünk, a miniszterelnök Rákóczi Ferencz hamvainak hazahozataláról tett jelentést ő felségének. Ugyancsak a mai audiencián terjesztette

Wekerle előzetes jóváhagyás alá a Rákóczi emlékének megörökítésére vonatkozó törvényjavaslatot is. Wekerle miniszterelnök tegnap délelőtt, elutazása előtt, meglátogatta Andrássy és Polónyi minisztereket, továbbá Wlassics Gyulát, a közigazgatási bizottság elnökét. Ebből a látogatásból azt következtetik, hogy a mai audiencián a közigazgatási reformok is szóba kerülnek.

Uj főispán. A király Fialka Károly Krassószörényvármegyei alispánt ugyanezen vármegye főispánjává nevezte ki.

A szerb vámháboru. A szerb kormány jegyzékét tegnap nyújtották át a bécsi külügyi hivatalban. Mint értesülünk, Szerbia ebben a jegyzékben sem enged régebbi álláspontjából és így a konfliktus, illetve a vámháboru tovább tart monarchiánk és Szerbia között. A szerb nemzeti párt tegnap Belgrádban gyűlést tartott, melyen a párt vezetési, Velkovic, Agatanovic és Ribaruc élesen elítélték a kormány kereskedelmi politikáját, mely a határozathoz vezetett és az országnak iszonyú károkat okozott. A nép közül is többen szólaltak fel hasonló értelemben. A gyűlés végül határozatot hozott, mely kimondja, hogy az ország érdeke, hogy Ausztria-Magyarországgal megegyezés jöjjön létre.

Goluchowski őrangyalai.

A leeresztett mentőponyva.

Teljes a harmónia.

Émlékezzünk még arra a szeptember huszonharmadikára, a mikor ország-világ

Csuda.

— Anatole France. —

— Atyám, hiszel a telepátiában? — kérdezte Pauline.

— Nem hiszek — felelte Bergeret ur.

— Kár. Miért nem hiszel benne?

— Mert a telepátia nem tudomány.

Még nagyon sok hiányzik ahhoz, hogy az összehordott anyagból tudományos adatok lehessenek. Tudományos adat csak tudományos tényen alapulhat. Tudományos tény pedig csak az olyan tény, melynek bekövetkezését bizonyos adott körülmények között megjövendölhetjük. . . . A csillagászok például előre megmondják a napfogyatkozást, tehát a napfogyatkozás tudományos tény. Épp úgy, mint az, hogy az arany fölolvad a választóvízben, mert ez az olvadás még mindig megtörtént, ha aranyat szénsav és klorhidrát-sav keverékébe tettek s tisztán csak a kísérletező akaratától függ a dolog. A természeti tünemények akkor válnak tudományosokká, ha egészen kikülöníthetők, hogy egy mondjam: kezelhetőkké lesznek. Míg ez meg nem történik, a tünemények felfedezetlen tájak vadállatai. A tudomány a dolgok

körülményeit igyekszik megállapítani. Azok a dolgok, amelyeknek körülményei nem érzékelhetők, idegenek a tudomány előtt. Azok a jól, vagy rosszul megfigyelt tények, melyek a gondolatátvitel körülményeit adnák meg, nem fogadhatók el úgy, hogy tudományos rendszer tételeit alkossák. Számtalan oly tünemény van, mely ugyszólván kicsuszik a tudomány kezei közül. Mert a tudás határai szűkek, de az, amit nem tudunk, végtelenül nagy. Valószínű, hogy a nagy ismeretlen egyes részeit a tudomány idővel megfogja hódítani. Hogy a telepátia ezekhez fog-e tartozni, nem tudom. Okos ember erre ma még nem felelhet. De ha az emberekben csakugyan megvan a gondolatátvitel képessége, akkor igazán csudálkozom, hogy nem élnek gyakrabban ezzel az értékes adománnyal. Hiszen már Ciceró is följegyez egy eseményt, mely ennek létezését mellett látszik bizonyítani. Fájdalom azonban, én nem tudok hinni az elbeszélésekben, habár a mit Ciceró ír, nagyon érdekes.

— Mond el, apám!

— Szívesen. Ime: két fiatal ember, jó barátok, Megarába utazott s mindenik egy-egy ismerősünel szállt meg. Az egyik, amint

aludt, álmában maga előtt látta utitársát. Azt mondta neki, hogy házigazdája meg akarja gyilkolni.

— Jöjj segítségemre! Siess! — szölt a jelenség.

Az alvó felébredt a hangra, de abban a hitben, hogy csak rossz álma volt, ismét a fal felé fordult. Barátja ismét megjelent előtte s esdekelve kérte, segítsen rajta, mert a gyilkosok épp most akarnak belépni a szobájába. Erre már megijedt s felébredve, menni akart barátjához. Hanem öltözködés közben okoskodni kezdett, s az álom ismét elnyomta. Barátja harmadszor is megjelent előtte, sápadt arccal, véresen, s panaszosan szölt:

— Nem jöttél első szavamra! Most már elvégeztetett. Alj legalább boszut értem. Napkeltekor a város kapujában egy kocsi aljában megtalálod megsonkított hullamat. Temetess el emberi módon s üldözd gyilkosaimat.

Ez a következetes és makacs jelenség most már csakugyan gondolkozóba ejtette az álmódót, midőn felébredt. Felkelt, a meg-

Épület- és bútortermék-**vasalások,**

gazdasági és konyha berendezési tárgyak a legjobb és legszebb kivitelben kaphatók
BIÉSZMILLER és DAVID
vaskereskedésben Debreczen Piac-utca 7. szám alatt.

szégyenére és felháborodására ajtókat mutattak Kossuth Ferencnek, Apponyi Albertnek, Andrássy Gyulának és Bánffyknak. Emlékei sohase fogtak elmosódni, de azt már mintha kezdenék felejtetni az emberek, hogy annak a pucosnak a nagyszakállu lengyel gróf, Goluchowski külügyminiszter volt az értelmi szerzője és rendezője.

Csodálatos, hogy ezt a Goluchowskit a koalíció vezérférfiaiból alakult kormány most nemcsak türi, de menteni és védeni igyekszik. A mindenkori kormányok félhivatalos lapja, a Pöster Lloyd — nyilván Wekerle sugalmazására — hosszabb cikket szentel Goluchowski ügyének s úgy tünteti fel a dolgot, mintha a külügyminiszter ellen az indítandó akció a magyar kormány ellen is szólna. Ez persze arra irányul, hogy a magyar delegáció valahogy bizalmatlanságot ne szavazzon Goluchowskinak.

Ha a magyar delegáció nem helyesli a magyar kormány hozzájárulásával indított külpolitikát, — mondja a P. L. — úgy természetes, hogy a magyar kormány olyan támadás ellen exponálja magát, melyet így a saját politikája ellen is irányítanak. A budgetet közös minisztertanácsban állapították meg teljes egyetértéssel. Ha tehát egy ilyen, teljes egyetértéssel készült budget ellen adnak be bizalmatlansági indítványt, nem kell az ellen a magyar kormányt sorompóba lépnie? — kérdezi a német félhivatalos lap és így végzi cikkét: Azoknak a helyzetek, akik gróf Goluchowski ellen készítik a támadást, éppen nem irigylésre méltó. A támadásnak alig van motivuma, mely az országban visszhangra találhaszon. (?) Az pedig semmi körülmények közt sem lehetséges, hogy a külügyminisztert politikailag a magyar kormánytól külön válasszák.

Igy áll tehát a dolog. A kormánylap lelkes védelmezője, támasza és istápolója Goluchowskinak, aki a hosszú nemzeti küzdelem alatt leghevesebb ellenségünknek mutatkozott. Elszomorító dolog ez, amiben se az országnak, se a képviselőháznak, se a delegációnak nem lehet megnyugodni. A lengyel grófnak menni kell a külügyminiszteri székéből. Ha Bécs annyira szereti, hát sápanyítsa be, de nekünk nem kell. Majd meglátjuk, lesz-e annyi bátorság a magyar delegátusokban, hogy teljesítsék hazafias kötelességüket.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Tégla adomány a róm. kath. egyháznak. A városi közgyűlés a debreceni

jelölt kapuhoz sietett s ott találva a kocsit, megállította annak megzavarodott kísérőjét. Lerakták a szemetet s a holttest csakugyan ott volt.

— Ez igazán érdekes — mondta Pauline. — S te nem hiszed?

— Nem, leányom. Én Cicerónak akkor hiszek, mikor azt mondja: minden ember halandó. Azt hiszem, őt is félrevezették. Mentől valószínűlenebb egy esemény, annál több szemtanura van szükség s ebben az esetben tizenkét szemtanu adott szava se birhatna rá, hogy Cicerónak hitelt adjak. Pedig szeretem ezeket a borzalmas históriákat. Ez emberi gyengeség. Iparkodom is, hogy megszabaduljak tőle. Arra kell törekednünk, hogy mást ne szeressünk, csak az igazságot. S arra is törekedjünk, hogy ne adjunk tápot a babonának. Korunk szégyene, hogy hisztériás, beteg leányok látományaival foglalkoznak az emberek. Szégyenletes dolog, hogy ilyesmit egyáltalán szóvá tesznek és irnak róla, hogy tovább adják, terjesztik, s hogy a hírlapok megemlítik az effajta bolondságokat.

róm. kath. egyháznak 438.000 darab téglát szavazott meg iskolaépítési célokra. A téglamennyiséget a városi téglagyár elkészítette. A tanács most értesíti az egyházat, hogy a téglát a saját költségére elszállítsa.

Értesítés. A tiszántuli reformált egyházi értekezlet 1906. évi szeptember 29., 30. és október hó 1. napjaira Hajduböszörménybe egybehívott közgyűlése újabb megállapodások szerint a jövő 1907. évi május hóra halasztatott el.

A telefon olcsóbb lesz.

Nagy reformok a telefon terén.

Mint értesülünk, Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter már a legközelebbi napokban törvényjavaslatot terjeszt a Ház elé a fővárosi telefonok olcsóbbá tétele tárgyában. A törvényjavaslat csak az olcsóbbá tétel elvét mondja ki és ehhez a törvényhozás hozzájárulását kéri. A fix-telefondíjakat majd csak egy szakemberekből álló ankét meghallgatása után fogja a kereskedelmi miniszter rendeletben megállapítani.

A kávéházak, bankok, nagy üzletek stb., ahol naponként több száz beszélgetés történik, ugyanannyit fizetnek, mint a magános, aki naponként alig folytat egy-két beszélgetést.

Ezen állapot megszüntetésére nálunk is az amerikai rendszer behozatalát tervezik, melyszerint minden telefontulajdonos egy alapdíjat fog fizetni, melyért egy bizonyos számú beszélgetést folytathat, az ezen felüli beszélgetések után külön díj lesz fizetendő, melyet majd utólag szednek be. A beszélgetések számát a központban egy automatikus készülék fogja majd jelezni. A telefontulajdonos természetesen csak az oly beszélgetéseket fizeti, ahol ő a felhívó fél.

Ily módon a telefon-díj a magánosok részére olcsóbb lesz, míg nagy üzletek, ahol sok a beszélgetés, a jelenleginél magasabb díjat fognak fizetni.

KRÓNIKA.

Hosztalek botrány.

A Népszínház milliomasának esete nagy mozgalmat idézett elő a hivatásos szójátékosok között. Egyik tréfa a másikat kergeti — mint a Simplicissimus írta.

A legfrissebb eset ma történt. A Népszínház kis ajtájánál a Hosztalek-esetről beszélgettek. Egy művész nő sopánkodott a legjobban.

— Kérem — mondta az újságírónak — és én ennek az embernek előre köszöntem! Kedveseket mondtam neki! Büszke voltam arra, hogy szerepeket ígért! Hallatlan!

Mérgelődik tovább, csöndesen. Aztán hirtelen megint kitér belőle az összegyülemlés és ellojtot keserűség és felkiált:

— Ez az ember tíz évet vett el az életemből!

Az újságíró végignéz rajta, aztán csöndesen mondja:

— Na, maradt még vagy negyvenöt.

Érdekes számtan.

Valaki beküldi a következő esetet:

Egy iskolában a tanító így szól:

— Szorozzatok meg 20 koronát 10 forinttal.

És felírja a táblára:

20 kor × 10 frt.

Az első tanuló, aki a táblához lép, így szól:

— A 10 forintot átváltoztatom koronákra,

tehát:

20 kor. × 20 kor. = 400 kor.

A másik tanuló ezt mondja:
— Én a 20 koronát változtatom át forintokra, tehát:

10 frt × 10 frt = 200 kor.

Melyiknek volt igaza? És ha egyiknek sem volt igaza, kinek volt igaza?

Az adótárgyalás.

A kivető-bizottság ülése.

Debrecen, okt. 16.

Az adókivető-bizottság ma a következő adóterületeket állapította meg:

Kohn Henrik fűszerkereskedő 260 korona, Balogh, Tóth és Berger vállalkozók 638 korona, Kohn Sáli butorkereskedő 69 korona, Rosenfeld Márton fakereskedő 65 korona, Kellner Károly fakereskedő 80 korona, Kohn és Jungreis fakereskedő 200 korona, Zsigmond Armin fakereskedő 160 korona.

Goldstein Bernáth halkereskedő 50 korona, Altman A. Mór rőfös és rövidáru kereskedő 80 korona, Glück Herman rőfös és vegyeskereskedő 179 korona 28 fillér, Goldstein Samu rőfös és rövidáru keresk. 132 korona, Emerich Arnold bizt. ügynök 84 korona 25 fillér, dr. Király Péter ügyvéd 74 korona, dr. Fejér Ferenc ügyvéd 200 korona, Gyurcsány Béla ecetgyáros 85 kor., Aron Miksa bor-, sör-, szesz-, terménykereskedő 2100 korona, Klein Adolf szabó 35 korona.

Unger Sámuelné szabász 30 korona, Spitzer Dávidné szállásadás 38 korona, Grün Bertalané szatócs 20 korona, Herskovics Sámuel szállásadás 40 korona, Simon Simona szatócs 30 korona, Weisz Márton 85 kor., Vadász Ferenc szatócs 73 korona, Déda László darutoll árus 20 korona, Friedmann Bernáth szatócs 45 korona, Roth Lipót úrszabó 100 korona.

VIDÉK.

Öngyilkos vendéglős. Bátorkezeiben, mint Érsekújvárról jelentik — a minap öngyilkosságot követett el Háber Béla vendéglős. Erős felindulásában lekapta a szegről a revolvert és agyonlőtte magát.

Felbuzerálás egyhangu választás ellen. Fura dologról értesülünk. A szabolemegeyi Mártonfalva községben, mint említettük, a múlt héten egyhangu választás után töltötték be a jegyzői székét. Most arról értesülünk, hogy a választást megfélebbezik, mert állítólag erőszakkal csikarták ki az egyhangu választást.

Gyilkos pásztortűz. Két kis testvér: Irinka Szováta 3 éves leányka és Mojszó 8 éves fiúcska tegnap délután kimentek a Hodisel puszta határába. Libát őriztek a réten. Kissé hűvösre fordult az idő, a két gyermek összehordott egy rakás galyat s pásztortűzet gyújtottak odakünn a tarlón. A kis leány közel ült a pattogó rőzséhez. Valami gyengébb szellő fúvására a láng belekapott Szavéta ruhájába. — A könnyű szövet egyszerre tűzbe borult. Az idősebb fiúcska ahelyett, hogy valamiképpen igyekezett volna segíteni az égő leánykán, rettentően megijedt és lóhalálban futni kezdett. A kis Szavéta a lángok martaléka lett.

Nagyléta kölcsöne. Nagyléta község képviselőtestülete elhatározta, hogy belső építkezések céljaira 60,000 korona kölcsönt vesz fel. A határozatot jóváhagyás végett most terjesztették a vármegye törvényhatósága elé.

Ruha festő és vegy-tisztító intézet
Hrabéczy Antal, Debreczen, Széchenyi-utca 42. szám alatt

Krisantenum kiállítás.**Megjegyzések.**

Debrecen, október 17.

A magyar műkertészek és kertgazdák országos egylete november hóban „Krisantenum-kiállítást” óhajtott rendezni városunkban, melyre a következőket tartjuk szükségesnek megjegyezni.

Egy ilyen Krisantenum-kiállítás létesítéséhez szükséges az, hogy első sorban azon város kertészei, hol egy ilyen kiállítást rendezni akarnak, ne az utolsó időben értesítsenek, mert szép, kiállítási példányú Krisantenumokat rövid pár hét alatt elővarázsolni nem lehet, mert a Krisantenum éppen egyike azon növényeknek, melyeket, ha kiállítási példányokká akar valaki nevelni, ahhoz már az efféle növényeket kicsi koruktól fogva kell nevelni, tehát tavasszal már elő kell készíteni az ilyen célra szánt növényeket s kiváló gondval kell kezelni egész nyáron át, hogy ezen céljuk megfeleljenek.

A mi értesülésünk szerint a szegedi orsz. műkertészek és kertgazdák egyesülete előbb egy más városban szándékozott ilyenféle kiállítást rendezni s mivelhogy ez a terbevelt kiállítás valami oknál fogva elmaradt, most utólag Debrecen szemelte ki ezen kiállítás színterét. Mi az ilyen beugrást nem helyeselhetjük, mert bár Debrecen kertészei majd mind foglalkoznak a Krisantenum tenyésztésével, de ezeket ők nem kiállításra szánták, hanem majd mind eladási és virágkötészeti célra. Már pedig az ilyen termékek a kiállítási versenyt nem állnak ki. Annak pedig, hogy esetleg máshonnét szerezzék be a kiállítási növényeket, nincs értelme! Sőt, miután az efféle kiállításokról az érdekelteket legalább egy fél évvel előbb volna szükséges értesíteni, eszerint ezen fenti kiállítás itt nálunk nem időszerű. Nem időszerű már azért sem, mivel a debreceni kertészek esetleg annak is ki vannak téve, hogy más idegen kiállítók, kik ezen alkalomra készültek, háttérbe szorítják debreceni kertészeinket! Azért legcélszerűbb, legkívánatosabb, ha az adott helyzetet mérlegelve, más alkalomra halasztják ezt az érdekes kiállítást, amde akkor is kellő időben kell értesíteni az érdekelteket, hogy a mi kertészeinket sem találja készületlenül a tervbe vett kiállítás.

A VÁROSHÁZARÓL.

Helyszínelés. A debreceni határnak Hajduszovát felé eső részén a város küldöttjei tegnap d. e. tartották meg a határ helyszínelését.

Az erdei iparvasút. A banki erdőben az ől- és épületfa szállítására iparvasutat épített a város. A vasutvonal elkészült, műtanrendőri bejárása okt. 19-én lesz.

Sok a koldus. Akármerre jár az ember a városban, mindenütt kolduló, kéregető alakokba botlik, ami rendkívül bosszantja a polgárságot, mert hiszen azért fizet alamizsnaváltást és azért tartja fenn a szegényházat. Különösen sok a kéregető a Petőfi-téren, a Csokonai- és Emlék-kertben, meg a Piac-utcán, ahol sorra veszik az üzleteket. A keddi folytatódó tanácsulésen Oláh Károly tanácsnok tette szóvá ezt a botránnyos dolgot. A tanács utasította a főkapitányt, hogy vessen véget e türelmetlen állapotnak.

Debrecen legtöbb adófizetői. Az igazoló választmány holnap ülésén fogja összeállítani a város legtöbb adót fizetői (virilis) névjegyzékét.

Vakmerő betörések.**Kirabolt nyaralók.**

Debrecen, okt. 17.

(Saját tudósítónktól.) Egy idő óta a város és környékén szüneteltek a nagyszabású bűnesetek. A hosszú hallgatást annak tudják be, hogy azok, akik ilyenekkel hivatásszerűleg foglalkoztak, mint Sívágó és társai, a börtönbe kerültek.

Most azonban rajtuk kívül is akadtak, akik a cselekvés terére léptek és tegnapra virradó éjjel megkezdtek munkájukat. Mindjárt első alkalommal három helyen követtek el betörést. Mind a hármat a külsőségen, a kertekben követték el, nem csekély rémületére az ott lakóknak.

A betörők először a Boldogfalvai kertet keresték fel, hol az I-ső járásban lakó Makai Mihály pajtájának ajtaját felfeszítették. Innen a szomszédos kertbe Sarkadi Ferencnéhez mentek. Itt is először az ajtón át akartak behatolni a lakásba, de ez nem sikerült. Ekkor az ablaknak estek neki és annak vasrácsát fészítették fel. A támadt nyíláson már könnyűszerrel hatoltak be a lakásba. Hasonló módon törték be a Szabó Mihály hentes Tócsa-kerti nyaralójába is.

A betörők munkája nem valami fényes eredménnyel végződött. Egyik helyről sem tudtak valami nagyobb értékű holmit elvinni, pénzt meg éppen nem találtak. Még a legtöbb értőt Szabó Mihálytól vitték el, hol a száritásra kiakasztott szalámikban nagy pusztítást vittek véghez.

A vakmerő betörés ügyében a csendőrség megindította a nyomozást és úgy látszik, nem eredménytelenül. Még a nap folyamán letartóztattak két embert, akik ellen súlyos gyanu-okok merültek fel. Mindkettő erősen tagad, alibit igazolni azonban egyik sem tud.

SPORT.

Országos agarászverseny a Hortobágyon. Az országos agarászegylet október 18., 19., 20. napjain kölyök agarversenyt rendez a Hortobágyon, amely iránt országszerte nagy az érdeklődés az agarászat kedvelői közt. A versenyre, amelynek rendezésében tevékeny részt vesz a debreceni agarásztársaság is, reggel 8 órakor különvonat viszi a közönséget a Hortobágyra. A menetdíj oda és vissza 10 korona. Eddig 60 nevezés történt.

VÁRMEGYE.

Az amerikai láz. Hajdu vármegye alispáni hivatala csupán Török József hajdudorogi lakosnak adott Amerikába utlevelet. Hajdudorogról az utolsó 3 év alatt 26 család vándorolt ki Amerikába. Hajdudorogot mintegy 250—300 ember képviseli az új-világban.

Sívágó bűnei.**Bandája már vall.****Kiderült a Méliusz-téri eset is.**

Arra a rettenetes kegyetlenséggel elkövetett rablógyilkosságra, amelyet a múlt év nyarán követett el Sívágó János és bandája, dacára a konok, megátalkodott ember tagadásának, még is fényt fog deríteni Hoffmann József vizsgálóbíró, akinek kezébe futnak össze szálai a Sívágó-banda gaztetteinek.

Minden előjel éppen arra vall, hogy nemcsak a Méliusz-téri rablógyilkosság, hanem a többi eset is ki fog derülni. **Sívágó cimborái már vallanak**, szemébe mondják a banda-vezérnek, hogy — a vizsgálat helyes nyomon járt eddig is. Hiába tagad már a kötélre való Sívágó, összezsapnak feje felett a hullámok, nem fog szabad levegőt szívni soha életében.

Fülderül a sötét titok.

Most, hogy Sívágó János, a hírhedt rablógyilkos elfogott bűntársai csekély kivétellel beismerő vallomást tettek, szakadatlan erővel indult meg ellenük a vizsgálat. Napnap után hallgatja ki a vizsgálóbíró a beidézett tanukat, kik kivétel nélkül terhelő vallomást tettek a rablógyilkos bandára.

Kihallgatták Kovács Ferencné, a Méliusz-téri rablógyilkosság alkalmával megölt Kovács Ferenc özvegyét. A vallomás — a mely Hoffman vizsgálóbíró és Petneházi vizsgálóbíró segéd előtt folyt le — terhelő.

— En — mondta Kovácsné — még a rablógyilkosság utáni vizsgálatkor és a 4 napos ítéltárgyaláson esküvel erősítettem a mai vallomásomat, hogy a rablógyilkosságot Sívágó János és akkor még előttem ismeretlen tettesek követték el. Nyugodt szívvel tettem le az esküt és fogom ezután letenni. Sívágó volt a gyilkos; ő ölte meg szegény jó férjemet. (Hangos zokogásban tört ki.)

Hogy milyen konokul tagad Sívágó János, annak dokumentálására a következő jelenet szolgál.

Midőn Erdei bevallotta, hogy a büd-szentmihályi rablásokat ő és Sívágó követték el, Petneházi vizsgálóbíró-segéd magához hívatta Sívágót és elébe tárta Erdei vallomását.

— No Sívágó — kérdezte Petneházi Jenő — mit szól erre a vallomásra?

— Nem szólok semmit. A mi nem igaz, az nem igaz — felelte Sívágó.

Sívágó tagadására Erdeit szembesítették Sívágóval.

Mikor Erdei elmondott mindent, Sívágó kikelt kiabált fel:

— Ki maga, én az urat nem ismerem!

Vásároljunk jó árut olcsó árban Asztalos József női divat áruházában Debrecen, Kossuth-u, 4 sz.

Hazai és angol kélmék a legszebb kivitelben kaphatók.

— Mán hogya ismernél János —
felelte Erdei — mért nem vallsz be min-
dent. Ninos benned annyi férfiaság, hogy
töredelmes vallomást tegyél?

— En bennem van férfiaság, de az
urban nincs, ugy látszik, mert ha volna,
ilyen képtelenül nem hazudna rólam.

De a nyomezés a vizsgálattal karöltve
szakadatlanul folyik, ugy, hogy pár nap
mulva ismét szenzációs fordulatok várhatók.

SZÍNHÁZ.

Iráma és opera. Tabarin felesége, a komédiás asszony szerelmi drámáját kétféle felvonásban élvezhette tegnap este a közönség. A drámai feldolgozás Catulle Mendés műve. Egy darab életet vitt vele a színpadra, megrázó, sőt idegizgató jelenések keretében. Szakács excellált benne. Jelenéseinek mély és közvetlen hatásai voltak s mindennél szebben dicsérte a sűrű tapsvihars a szünni alig akaró kihívás. A könnyelműen hűtlen Tabariné már gyöngébb kezekben volt G. Lukács Juliskánál, de ezt pótolta az a nagy ambíció, amelylyel a néhez szerepet megjátszani igyekezett. A dráma véres jelenésében, ott, ahol Tabarin kardjával halálra sebz, megrázó, hatásos játékot produkált. A drámát nyomban követte az opera. Nemes igyekezet minden vonalon. Színpadon és zenekarban. Ez volt a közönség impressiója. Persze tökéletesített orchesterrel biztosabban és szebben érvényesül Leoncavalló színes és magas stílusú műsíkája. Így sem törpült össze, sőt a zene szépségeinek egyes részletei érvényre is jutottak. Segítette ezt Zilahyné, aki most különösen neki való szerepet kapott. Továbbá Karacs, Polgár, Bay, javarészen sikerült énekszámaikkal.

Cserelányok című operett újdonság, technikai akadályok miatt, e hétről elmarad és a jövő héten kerül színre.

Műsorváltozás. A színházi iroda jelentése szerint a műsor így változik: Csütörtökön a *Kis herceg*, operett kerül színre. Pénteken a *Nap hőse*, bohózat, újdonság. Szombaton szintén a *Nap hőse*. Vasárnap délután *Felhő Klári*, este a *Koldus gróf*, operett kerül színre.

ÚJDONSÁGOK

A Debreceni Ujság szerkesztősége és kiadóhivatala: Főter, Lamprecht-palota, az udvarban földszint. Telefon 141. Hivatalos órák: Reggel 8 órától 12-ig, délután 2 órától este 7 óráig. Este 7 órától a lap szerkesztési és anyagi részét illető minden megkeresés a Debreceni Ujság nyomdájába: Arany János-utca 47. sz. alá intézendő.

* **Halálozás.** A következő gyászjelentést vettük: Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a felejthetetlen jó férj, szerető apa, unokatestvér, sógor és áldott emlékü jó rokon, néhai polgár Kovács Istvánnak folyó hó 15-én, reggel 6 órakor, életének 64-ik, boldog házasságának 37-ik évében, négy heti súlyos szenvedés után történt csendes elhunytát. Drága halottunk földi részei folyó hó 17-én, délután 2 órakor fognak Bethlen-utca 56-ik számú házunktól az ev. ref. Nagytemplomban tartandó rövid ima után, a Hatvan-utcai sírkertben örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztességtételre rokonainkat és ismerőseinket bánatos szívvel meghívjuk. Bánatos özvegye öz. polgár Kovács Istvánné szül. Nánási Sára. Egyetlen gyermeke Julianna. Sógora: polg. Nánási István nejjével Tömösvári Juliánnával és gyermekeivel. Unokatestvérei: polgár Szerencsi Ferenc nejjével Ormós Juliánnával és gyermekeivel. Szerencsi Zsuzsanna férjével polgár Boldog Ferencel és gyermekeivel. Szerencsi Julianna férjével polg. Szabó Ferencel és gyermekeivel. Szerencsi Sára férjével polgár Debreceni Istvánnal és gyermekeivel. Szerencsi Erzsébet férjével polgár Kovács Balázsszal és gyermekeivel. A temetést Dankó M. utóda Dankó Béla tem. int. rendezi.

* **Szakosztályi ülés.** Az ipartestület sűtő- és cukrász-szakosztálya ma délután három órakor az ipartestület tanácstermében ülést tart. Az ülésen folyó ügyekkel foglalkoznak.

* **Kereskedelmi alkalmazottak ünnepélye.** A kereskedelmi alkalmazottak szakegylete által e hó 21-én, a Bikában rendezendő ünnepély műsorán nevezetes változás történt. Ugyanis a rendezőségnek sikerült megnyerni Balassa Jenőt, a budapesti Vigszínház művészt az ünnepélyen való részvételre. Az ő lejegyzete bizonyára nagyban fogja az ünnepély fényét emelni. Sikerült még továbbá megnyerniök Bohek Tavel kitűnő orosz operaénekest, ki orosz forradalmi dalokat fog énekelni. A rendezőség nagyban buzgólkodik azon, hogy az ünnepélyt minél magasabb színvonalra emelje.

* **Készülődés Rákóczi temetésére.** Az egész ország lázas érdeklődéssel várja II. Rákóczi Ferenc fejedelem temetését, amely valóban fejedelmi is lesz. Ily nagy pompával még nem temettek Magyarországon uralkodót. Debrecen város díszbandériumának és küldöttségének pompás díszruhái már javarészt készen vannak. A küldöttség tagjai karszalagot fognak viselni, a kardokat pedig gyászfátyollal vonják be. A város színeit viselő selyemzászlóra Gyöngyösy Viktor színházi festő festi a város címerét. Mint értesülünk, Debrecenből külön vonat fogja felvinni a fővárosba a nagy fejedelem és bujdosó társainak emlékét kegyelettel ápoló közönséget.

* **Uj iparosok.** A rendőrfőkapitányságnál, mint elsőfoku iparhatóságnál az alábbi új iparosok váltottak engedélyt: Hegyi Márton asztalos Péterfia 53, Kelemen Sámuelné Schwarz Szeréna szabó Jókai-utca 28, Laczka László kerékgyártó Bethlen-utca 48, Szilágyi József cipész Sámson-utca 2, Barta Ferencné Schwarz Berta női szabó Kossuth-utca 48, Simon Mihály fakereskedő Kossuth-utca 58, Zaveczki Leó rőfös és férfi divat Piac-utca 18, Desser Gergely szarvasmarhakereskedő Hajnal-utca 21, Fürst Béla szálló Erzsébet-ut 111, özvegy Privitzer Józsefné Rác Julianna kis vendéglő Kossuth-utca 14, Balázs Sándor talyigás Gerébytelep, Knöpfler Izidor üveges és vegyes edény-kereskedő Csapó-utca 24, Szabó Sándor közzörüs Széchényi-utca 46, Farkas József műkertész Piac-utca 26, Galambos Gergelyné Domokos Viktória mosó-intézet Jókai-utca 25, Nagy István talyigás Meszena-utca 15, Pintér Pál üveges Szappanos-utca 3.

* **Hullaszállítás.** Ma reggel 6 órakor a Szent-Anna-utcai temetőben felbontják az 1897. június havában eltemetett Spiegelhalter Edith sírját és földi maradványait Miskolcra szállítják. Az exhumálást ifju Orosz László rendőrfogalmazó felügyelete alatt fogják végezni.

* **Helyszíni szemle.** A hajdu-szoboszlói országot a mellette épült órház miatt teljesen megszükkült, úgy, hogy kiszélesítése vált szükségessé. A bizottság Kovács József polgármester elnöklete alatt tegnap délután tartotta meg a helyszíni szemlét, amelynek folytatását a polgármester csütörtök délután 3 órára tüzte ki.

* **Tegnap halottak.** A tegnapi nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be a helybeli anyakönyvi hivatalnak: Radisevics Katalin gör. kath. 8 éves, Deli János ev. ref. 55 éves, Székely Károly Vince rom. kath. 17 éves, Knazsek Margit rom. kath. 7 éves, Varga Sándor ev. ref. 20 hónapos.

* **Mikor lesz a debreceni Bocskay-szobor leleplezése?** A debreceni Bocskay-szobrot előreláthatólag sokkal hamarabb fogják leleplezni, mint a hajduböszörményit. A szoborbizottságot csütörtökön délután 3 órára hívták össze, amikor már a leleplezés napját is meghatározhatják. November hónap folyamán már meg is fog történni a leleplezés.

* **Munkások a drágaság ellen.** A debreceni szervezett munkásság kétségtelenül érzi a napról-napra növekvő drágaságot. A munkásság nevében éppen ezért Vágó Béla és társai beadványt intéztek a tanácshoz a mesterséges drágaság megszüntetése érdekében. A tanács a beadványt áttette a jog- és pénzügyi bizottsághoz, a mely már legközelebbi ülésén tárgyalás alá is veszi.

* **A debreceni vasutas-szövetség gyűlése.** A magyar szent korona országai vasutas szövetségének debreceni kerülete folyó évi október hó 18-án délután 4 órakor Debrecen állomás iskola termében választmányi ülést tart, melyre t. tagtárs urakat ezennel meghívjuk. — Tárgysorozat: 1. Sárközy Manó szövetségi tag javaslatának (élelem-bevásárlási igazolványokról) tárgyalása. 2. Fizetésrendezés és szolgálati pragmatika tervezetek részletes tárgyalása. Debrecen, 1906. október hó 15-én. Ujlaki Henrik, elnök. Dr. Penyigez Gyula, titkár. Tekintettel a folyó hó 18-ára kitűzött választmányi ülés tárgysorozatának főleg 2-ik pontjára, kívánatos, hogy a választmányi tagok az összes kategóriákból lehetőleg teljes számmal megjelenjenek. — A célból pedig, hogy a többi tagtársak is a helyzetet a maga valóságában megismerhessék, szívesen látjuk az ülésen, mint hallgatóságot, összes tagtársainkat.

* **Téli menetrend a kisvasuton.** A tanács tegnapi ülésén tárgyalta a helyi-vasut beadványát, amelyben a téli menetrendet mutatta be. Eszerint az első vonatok indulnak a Petőfi-térről reggel 6 óra 19, 6 óra 52 és 7 óra 5 perckor és azontul 15 percnyi időközökben indulnak. Délben 12 óra 5 perckor indul az első, azontul pedig 15 percnként egész estig. Este 8 óra 23, illetve 10 óra 11 perckor indul vissza az utolsó vonat. A színházi vonatok nem szerepelnek a menetrendben. A tanács tudomásul vette a téli menetrendet, de szóvá tették, hogy a helyi-vasut még mos is a város főutcáin bonyolítja le a teherforgalmat.

* **A kovács és kerékgyártó mesterek kartellje.** Értesítjük az érdekelt közönséget, hogy a tegnapi napon tartott közös szakosztályi ülésünkben hivatalosan is elfogadtuk és a mai nappal életbeléptettük megalkotott árszabályainkat, amelynek célja a kovács és kerékgyártó iparosok érdekeinek a védelme, a tisztességes munkaárak biztosítása és a tisztességtelen verseny teljes megszüntetésével a kezdetleges és iparágunk tekintélyét sértő gyengébb munkának a teljes kizárása. Árszabályaink megállapítása tehát korántsem az érdekelt közönség rovására a munkaáraknak a felemelését, hanem csakis a munkaáraknak az arányosítását jelenti, hogy annak betartásával az érdekelt közönség minden jogos igényeit kifogástalanul kielégíteni tudjuk és viszont magunk részére a kiszolgáltató jó munka ellenében a legegyszerűbb üzleti hasznot biztosítsuk. Midőn magunkat az érdekelt közönség jóindulatába ajánljuk, vagyunk 1906. október 16. A kovács- és kerékgyártó-szakosztály elnöksége.

* Kirándulás Debrecenből a révi cseppkőbarlanghoz. A debreceni polgári fiúiskola igazgatósága az 1906. év október hó 20—21-én a Sebes-Körös völgy s a révi Zichy-cseppkőbarlang megtekintésére kirándulást rendez a következő sorrenddel: Debrecenből indulás október 20., szombat este 8 óra 29 perc. Püspökladányba érkezés október 20., szombat este 9 óra 54 perc. Püspökladányból indulás október 20., szombat éjjel 11 óra 53 perc. Brátkára érkezés október hó 21., vasárnap reggel 4 óra 7 perc. (személyvonat, III. oszt.). Brátkáról gyalogolás mindentűnt a Sebes-Körös csodaszép völgyén, a révi Zichy-cseppkőbarlangig, a barlang megtekintése. A barlangtól gyalogolás az Erdélyi Kárpát Egyesületnek a Magurán épített turistá utján a Körösig, onnan Rév községbe s a vasúti állomásra. Révből indulás október 21., vasárnap délután 3 óra 24 perc. Püspökladányba érkezés október 21., vasárnap délután 5 óra 27 perc. Püspökladányból indulás október 21., vasárnap este 6 óra 2 perc. Debrecenbe érkezés október 21., vasárnap este 6 óra 48 perc. (gyorsvonat, II. oszt.). A kirándulásban a részvétel díja 7 korona 50 fillér, melyben az összes költségek befoglaltnak s a mely összeg folyó hó 18-ig Nagy József vezető-tanárnál befizetendő.

* Véletlen gázrobbanás. Vak tüzlárma verte fel tegnap délután fél 5 órakor a Csapó-utcát. A tüzló kocsik gyorsan vágattak végig az utcán, amelynek 8. számú házából jelezték a tüzet. De nem volt tűz, hanem gázrobbanás, az sem járt balesettel. A jelzett házból van ugyanis a Rákóczi-kávéház. A gázgyár munkásai a gázórát javították és kivették. Közben besötétedett és a pincér föl akarta gyújtani a gázlámpákat, de nem tudta elképzelni, hogy miért nem égnek azok. Odament égő gyufával a gáztartóhoz, ahol az összegyűlt gáz hatalmas durranással felrobbant. A pincér hátratántorodott és elesett, de más baja nem történt. Mire a tüzlőtűs a vaklármára megérkezett, már nem volt semmi baj.

* Telefonvezeték a föld alatt. Tegnap kezdték meg a föld alatti telefon vezeték lerakását. A karvastagságú kábel kettős agyagkő csatornán fut ki a főposta épületéből, mely aztán szerte ágazva behálózza a várost. Az érdekes munkálatnak egész nap sok bemutatója akadt.

* Igazgatósági ülés. A hajdunánási h. é. vasut igazgatósága október 19-én, délután fél 3 órakor igazgatósági ülést tart.

* Bennégett a házban. Tegnap számunkban részletesen beszámoltunk arról a tüzesetről, amely a közeli Hádházon történt és amelynek Tálosi Ferencné áldozata lett. Az összeégett asszonyt tegnap Hoffmann vizsgálóbíró jelenlétében Hádházon felboncolta Isoó János dr. Tálosi Ferencné haláláról és a tüzesetről különben különféle verziók keringenek. Hogy ezek mennyire felelnek meg a valóságnak, azt a megindult vizsgálat lesz hivatva kideríteni.

* Rendőrök és hajduk egyenruhája. A rendőrök és hajduk téli ruházatának elkészítésével a tanács a Szedlák és Vámos szabó céget bízta meg. A ruhákat a cég elkészítette és már tegnap szállította is. A szakértői felülvizsgálat pénteken lesz, ugyanakkor osztják szét a ruhákat.

* Flissirozás (lajos) elvállaltatik. Ott Károlynál, Kossuth-utca.

* Sertés-szállítás. Simon Sándor debreceni hentes Bereityóujfaluból 300 darab sertés szállítására kapott engedélyt.

* Elütötte a kis-vasut. Tegnap este 8 óra körül nagy népcsoport támadt a Nagytemplom körül. A kis-vasut elütött egy Papp György nevű 8 éves gyermeket, kinek az arcán kapott karcóláson és az ijedségen kívül semmi baja nem történt. A közeli rendőr csakhamar telefonon értesítette a mentőket, de az alatt a vonat a kis fiut beszállította a kórházba, honnan, miután a kis fiúnak komolyabb baja nem volt, még az est folyamán kiengették.

* Gyöngéd, fehér bőrt, szép, tiszta arcbőrt kap az ember, a bőr tisztátalansága, kiütés stb. eltűnik, ha a szabad hivatalt által védett Bellatin virágtej hozzáadásával most ismételtén megjavított Doering-féle szappannal, a bagolylyal mosakodik, a mely, ámbár jelentékenyen megjavították, mindennél 60 fillérért kapható.

* Gyermekekre különlegességek nagy választékban raktárra érkeztek Halmágyi Sámuel utóda céghez, Debrecen.

* Legszébb téli árak, u. m. jó mosó barchetek, flanellek, félposztók, továbbá paplanok, flanel takarók; szoba és lópokrócok, valódi Jäger alsóruhák, harisnyák Kardos László vászon és menyasszonyi keblengye üzletében. Debrecen, Kossuth-utca 9. szám. Határozott ár. Alapított 1831.

* Női és leányfelöltők legnagyobb választékban, legszép kivitelben, feltűnő olcsó árak mellett kaphatók Halmágyi Sámuel utóda cégnél, Debrecen.

* Vetéssy Mihály Kernáts Gyula utóda „Kegyelet” temetkezési intézeténél Kossuth-utca 19. szám alatt a színházzal szemben van a legolcsóbb, legmegbízhatóbb, legpontosabb kiszolgálás.

* Szűcs árak, minden szörme minőségben, figaró, kabát, bunda, gallér, boa, karmantyú, gyermekgarnitúra legnagyobb választékban, legolcsóbb árban Halmágyi Sámuel utóda cégnél, Debrecen.

* Megtekintésre méltók a Nyakkendő Király főposta melletti kirakatai, a hol az őszi férfi-divat legizlésebbébb újdonságai láthatók.

* Kitűnő szabású férfi divatingek 1 frt. 75 kr., 2 frt. és 2 frt. 50 kr. Feketénel.

* Szabó Béla miskolci piperezappangyáros kiváló minőségű mosdószappanai alulirotnál állandóan kaphatók. Nemcsak a hirdett s általában kedvelt pármal ibolyaszappant, hanem az összes többi szappan készítményeit raktáron tartom s azok 20 fillértől kezdve kaphatók. Az országos híri Szabó-féle gyermekszappan Debrecenben egyedül nálam kapható. Rácz Hermann Angyal-drogueriája, Debrecen.

* Szülők figyelmébe! Diákok részére legszép fukalapok, ingek, gallérok, nyakkendők legolcsóbban Feketénel.

* Plüss, bőr, selyem ajándék dísz tárgyak, könyvkötések, passpartonok stb. Antalfynál készítenek, városházzal szemben.

TÁVIRATOK

Az új delegáció.

Budapest, okt. 16. A kormány megcáfolja azokat a híreket, mintha az ülés szakot beakarná rekeszteni és ezzel új delegációk választására volna eszszég. A régi delegátusok maradnak és a delegációk ellenke gróf Batthyány Tivadar lesz.

Megcáfolt kinevezés.

Bécs, okt. 15. A lapok azon híre, hogy bukaresti nagykövetté gróf Forgách Ánóst fogják kinevezni, hivatalosan megcáfolták.

Az ipargróf Goluchowski ellen.

Budapest, okt. 16. Zichy Jenő gróf megnyilatkozott a Magyar Nemzet munkatársai előtt szanatóriumba való hurcolásának körülményeiről. Mint delegátus ment Bécsbe azzal a föltett szándékkal, hogy Goluchowski ellen bizalmatlanságot fog szavazni. A delegáció ülése alatt azt a hírt kapta, hogy birtokán vendégek vannak. Erre ő hazautazott és vendégei kalauzolása közben napszúrásst kapott. Rokonai szállították be a Niedermann-féle szanatóriumba, a honnan Justh Gyula házelnök szabadította meg. A gróf kijelentette, hogy a delegációban a Goluchowski ellen irányuló mozgalmat fogja pártolni szavazatával. A gróf meg van győződve arról, hogy a delegációk ez évi üléséről a külügyminiszter tudatával esalták el és hurcolták szanatóriumba, mert neki semmi baja sincs. Ismételtén kijelentette, hogy Goluchowski ellen annál is inkább megszavazza a bizalmatlansági indítványt.

Megmérgezett diákok.

Kolozsvár, okt. 16. Az egyetem teológiai fakultásának ötvenhárom hallgatója súlyosan megbetegedett. A vizsgálat kiderítette, hogy a megbetegedéseket mérgezés okozta. A diákok mérges kolbászt kaptak a közös étkezőben és ettől lettek annak valamennyien a betegek. A hatóság a legszigorubb vizsgálatot megindította.

Bizottsági ülés a Házban.

Budapest, okt. 16. Ma délután 5 órakor tárgyalta le a képviselőház pénzügyi, azután pedig a közlekedésügyi bizottsága Kossuth Ferenc miniszternek a magyar ipar fejlesztéséről szóló törvényjavaslatát, amely el is fogadták. A közlekedésügyi bizottság Lázár Pál elnöke alatt a tengeri szabadhajózásról szóló törvényjavaslatot tárgyalta.

Az orosz forradalom.

Varsó, október 16. Három rendőrgyököt, kik Grün hirhedt detektívönök anyjának temetéséről tértek haza, tizenkét fegyveres forradalmár megtámadott. Az egyiket megölték, a másik kettő súlyosan megsebesült. A tettesek elmenekültek. A helyszínre siető katonaság nyomban és minden megmondolás nélkül tüzelt és két asszonyt és egy gyermeket megsebesített. Maga Grün csak futással volt képes életét megmenteni.

Olaszország fegyverkezik.

Róma, okt. 16. Az olasz kormány százötven millió lirát irányzott elő hadicélokra. Az osztrák határt akarja megerősíteni, de jelentékeny összeget fordít a haditengerészetére is.

Clemeaceau beszéde.

Páris, október 16. Clemeaceau belügyminiszter egy Topolinban tegnap este tiszteletére rendezett banketten beszédet mondott, a melyben visszautasítja azt a vádat, hogy Sarrien miniszterelnököt ki akarja szorítani helyéből. A szétválasztási törvényjavaslatot keresztül fogja vinni. A pápának ellenállásáról szólván, Clemeaceau azt mondja: Franciaország ellenségei, a kik Franciaországban a zavart okozzák és annak megszüntetését megakadályozzák, csak az idegenek agitátorai. A szétválasztási törvényt nem az erőszak, hanem az igazság és szabadság szellemében foják keresztálvinni.

Ninos külügyminiszteri válság.

Bécs, október 16. Wekerle Sándor kormányelnök kijelentette, hogy Goluchowszky-válság nincs, a lapoknak erre vonatkozó hírei alaptalanok. Ezzel szemben a Frankfurter Zeitung arról értesül, hogy a Goluchowszky utódja Szogyén Marisch László, az ő utódja pedig gróf Apponyi Albert közoktatásügyi miniszter lesz.

Pisztolypárbaj.

Kolozsvár, okt. 16. Teleky László gr. és Bánffy János báró ma pistolypárbajt vívtak, amelyben egyik fél sem sebesült meg. A párbajra okot vadászaton történt összeszólalozás adott. Teleky volt a darabanturalom kolozsvári főispánja.

A nagy bányakatasztrófa.

Vinga, október 16. A bányarobbanásnak borzasztó hatása volt. Szerencsére oly időben történt, midőn a munkásoknak csak kis része volt a tárnában. A megmentettek elbeszéléséből az tűnik ki, hogy bámulatraméltó hőstetteket vittek véghez. Egyesek életüket áldozták fel, hogy társuk életét megmenthessék. A mentési munkálatoknál a parlament munkaspártjának néhány tagja is jelen volt. A tárna bejáratánál nagy ember-tömeg gyűlt össze. Eddig 30 holttestet hoztak a felszínre.

Kubik Béla főispánja.

Budapest, okt. 16. Beavatott politikai körök véleménye szerint Kubik Béla Borsodmegye főispánja lesz. Kinevezése befejezett tény.

Osztálysorsjáték.

Budapest, október hó 16. Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő nyeremények sorsoltak ki: 70.000 koronát nyert: 96729. 10.000 koronát nyert: 33637. 5000 koronát nyert: 31059. 2000 koronát nyertek: 1346 1968 11771 19396 27205 88395 38904 39701 94546 103665 104577. 1000 koronát nyertek: 4890 5987 6877 8049 10420 13411 15237 24947 33438 37755 38138 40141 40184 48035 51418 52826 53263 54992 55091 55502 59942 63265 63041 75086 77075 77210 78435 79547 82339 88149 89390 90578 62678 94979 104112 119194 122363. 500 koronát nyertek: 736 7947 8054 8231 8565 9006 10195 10673 13341 17995 18217 18545 20390 20486 20936 28398 28742 30961 35051 36356 37034 37611 37645 37712 39629 39645 39667 40515 41766 46633 48664 49656 51369 51512 51899 53192 56806 61097 62494 66733 68523 69387 74319 76586 76710 77125 85539 88073 89825 91377 97736 108053 111393 111979 115253 122182. A többi kihuzott számok kétszáz koronát nyertek.

A lelenc tragédiája.

Tizennégy esztendő öngyilkos.

A szerelem vége.

Budapest, okt. 17.

Tegnap este a Bajza-utca 42-ik számú nagy bérháznak szenzációja volt. A javarészen munkásoktól lakott ház harmadik emeletéről vetette le magát Szelid Mariska tizennégy éves cselédleány. A leány három levelet hagyott hátra, amelyek mindegyikében szerelmi okot mond végzetes tettének elkövetéséért.

A leánynak a házban, ahol kvártélyos-asszonya lakott, egy Károly nevű kedvese volt. Ezzel már régóta barátságot tartott, de a legény egy idő óta elhidegült a leányhoz, akire a mellőzés nagyon érzékeny hatással volt.

Szolgálati helyéről, a Podmanicky-utca 8. számú házból, igen gyakran ellátogatott kvártélyos-asszonyához csak azért, hogy valamiképpen módot találjon a régi kedves kiengesztelésére. De ez a szándéka nem sikerült sohasem, mert minél jobban igyekezett a régi barátságot felfrissíteni, a legény annál hidegebb lett hozzá.

Tegnap este megszökött otthonról és a végzetes házba ment. Leült írni és három levelet írt. Egyet a nevelőatyjának, egyet a szeretőjének, egy harmadikat pedig a gazdájának. Érzékeny bucsut vett mindenkitől és bocsánatot kért, hogy ilyen fiatalon hagyta el ezt a világot, amely számára nem hoz már több örömet.

A harmadik emeletre ment, átvette magát a korláton és lezuhant az udvar kövezetére. A mentők odajöttek és összeszedték a fiatal leány összetörődött testét, amelyből már csak elhaló hörgés jelezte, hogy még nem halott.

A mentők elvitték a szerencsétlent a Rókusba, ahol nagyhamar kiszenvedett. Ugyanott, ahol tizennégy évvel ezelőtt mint két napos gyermeket találták egy skatulyában.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Elítelt betörők. A kir. törvényszék tegnap tárgyalta G. Fábian Károly és 9 társának bűnügyét, a kik a múlt év őszén ifj. Fábian Balázs tépei lakos kárára két izben követtek el betörést. A vádlottak valamenynyien beismerő vallomást tettek. A törvényszék G. Fábian Balázst 9 havi, Tikász Lajost, Virág Adolfot, Szöllösi Imrét, Tikász Sándort és Farkas Gusztávot 6—6 havi, S. Kiss Dánielt pedig 7 havi börtönre, Farkas Imrét 8 napi fogházra ítélte. Fábian Károly, Kiss Dániel, Virág Adolf és Szöllösi Imre felebbtek, a többi vádlott az ítéletben megnyugodott.

§ Elsikkasztott gépek. Weinberger Lajos szabó a múlt évben, bárha nem igen volt rá szüksége, egymásután két varrógépet is vásárolt. A vétel hitelbe, illetőleg részletfizetésre történt. Összesen ötszáz korona volt a gépek ára s erre Weinberger husz korona előleget adván, a hátralék tekintetében arra kötelezte magát, hogy hetenkint három koronát fog fizetni. De a kikötésnek csak rövid ideig tett eleget, ellenben a két varrógépet eladta. Helyesebben csak az egyiket adta el, a másikat zálogba tette. Ebből azonban baja támadt Weinbergernek, mert a Singer-cég, melytől a részletfizetés kedvezményét kapta, kikötötte, hogy a gépeket nem szabad mindaddig elidegenítenie, amíg csak ki nem egyenlítette a teljes vételárát. E kikötés alapján a cég feljelentette Weinberger Lajost sikkasztás miatt. A bíróság, melynek dr. Baráth Zoltán bírő volt az elnöke, ma a vádlottat nyolc napi fogházra ítélte. Kötelezték hátralékos adósságainak a megfizetésére is.

HIREK.

A világ leggazdagabb menyasszonya.

Berlini tudósítónk táviratozza, hogy tegnap volt Essenben Krupp Bertának, a világ leggazdagabb leányának esküvője. Krupp Berta azóta, a mióta atyja tragikus módon Kapri szigetén agyonlőtte magát, a Krupp-fél ágyugárnak egyedüli ura lett. Ez a telep a világ legnagyobb ipartelepe és 45,000 munkást foglalkoztat.

A császár, a kit a Krupp-családhoz személyes barátság fűz, személyesen jelen volt az esküvőn és nászajándékul a legénynek a Krupp von Bohlen-Halbach nevet adományozta azzal a kikötéssel, hogy e nevet mindig csak a legidősebb fiu használhatja. Az érdekes esküvőről egyébként a következőket táviratozza tudósítónk: Közvetlenül Vilmos császár megérke-

zése s a jegyespár rövid üdvözlése után a Hügel villában felállított ideiglenes kápolnában, hol már vártak az esküvői vendégek, megtartották az esküvői szertartást. A menyasszony anyja, Kruppné lilaszínű bársonyruhában jelent meg és a nemrég neki adományozott Vilmos rendjelt hordta.

A menyasszony egyszerű crépe de chine ruhában, fején mirtus koszorúval és egyszerű túll-fátyollal állt az oltár elé. Az esküvőn a munkások képviselői is részt vettek.

Korányi professzor jubileuma. Korányi Frigyes orvosnár, a belgyógyászati klinika igazgató-főorvosa, ma töltötte be egyetemi tanárságának negyven éves évfordulóját. Ebből az alkalomból a budapesti orvosi kar testületileg, régi tanítványai, az ország orvosai közül azok, akik asszisztensei voltak, az orvosnövendékek, a klinika ápolói és betegei meleg ovációt rendeztek az orvostudományok e nagy hírű művelőjének. Az ünnepség a belgyógyászati klinika első emeleti tantermében reggel kilencedfél órakor folyt le. Az orvosi kar nevében Kétly Károly udvari tanácsos, egyetemi tanár, Korányi Frigyes negyven év előtt volt asszisztense, hosszú, szép beszédben méltatta azokat a nagy érdemeket, amelyek az ünnepelt nevéhez fűződnek. Beszéde végén díszes kötetű füzetet nyújtott át, amelyben Korányi és időnkénti asszisztenseinek munkássága van megörökítve. Kétly után egy ápolónő, majd egy férfitbeteg formás beszéd kíséretében nagy virágcsokrot adott az ősz professzornak, aki meghatóttan válaszolt. — Beszéde végén, amelyben ígéretet tett, hogy életének hátralévő részét is az orvostudományok fejlesztésének fogja szentelni, a jelenlevők percekig éljeneztek. A magasztos ünnep tizedfél órakor ért véget, tíz órakor pedig Korányi Frigyes már a két dráában ült.

Családi dráma az utcán. A Rózsa-utcában tegnap családi dráma történt. Rigó Sándor harminchárom éves boltiszolga felesége, született Koszta Ráhel, a 82. számú kapu alatt megleste az urát s mielőtt az még csak gondolhatott is volna a védekezésre, végigöntötte ecetsavval. A férfi esze nélkül menekült, mire a harcias asszony utána vetette magát s egy nagy, merev konyhakéssel kétszer hábaszúrta. Rigó összeesett, mire a merénylő hitestársa a Bulovszky-utcai rendőrszobába ment. Onnan bevitték a főkapitányságra. Koszta Ráhel nem bánja tettét, mert "az ura megkeserítette az életét s ott akarja hagyni, hogy a szeretőjével összeállhasson." Letartóztaták. A súlyosan sebesült boltiszolgát a járókelők szedték össze.

Mindenféle nyomtatványt

gyorsan, izlésesen és olcsón

kiált a

Debreceni Ujság

nyomdája,

Lamprecht-palota 42.

Magda.

(Folytatás.)

Arról beszélt hosszan az öreg ur, hogy Rágoldi Dezső mennyire szerette a nővérét s bárhogy ábitozott utána, nem láthatta, nem beszélhetett vele soha. Az apja őriztette a fiut s mindenképen még azt is meggátolta, hogy egyetlen vigasztaló szót váltson vele, vagy üzenjen neki.

— Érdekes! — jegyezte meg az ügyvéd — s mindent én csak most tudom.

— Rágoldi Károlyt beteggé tette az eset. Csakhamar aztán örökpihenőre tárt.

De hátrahagyott egy végrendeletet, melyben egyedüli örökösévé Dezső fiát tette. Csak ha Dezső meghalna, vagy önként a Magda javára lemondana, léphetne Magda az ősi hajlékba. Szegény öcsém engem kért fel arra, hogy a fia gyámja legyek, örököljem felette és ha valamikor a fia azzal a gondolattal foglalkoznék, hogy lemond a vagyonról a Magda javára, hát beszéljem le róla. De én megnyugtattam, hogy erre nincs és nem is lesz semmi szükség.

— Persze, hogy nem! — vágott közbe az ügyvéd.

— No, örülök rajta, hogy az ügyvéd ur is így gondolkozik, de hát az ügyvéd ur is csalódott volna.

— Hogy hogy?
— Ma reggel Dezső eltűnt a háztól és ezt az irást hagyta hátra.

Az ügyvéd átfutotta:
— Magda nővérenek adja minden vagyonát. Derék fiu. Szép cselekedet volt tőle.

— Folyt. köv. —

Dr. Balkányi Ede

fül-, or- és gégeorvos.

Rendel naponként délután
* * 3—4 óra között. * *
Csapó-utca 4. szám.

Legjobb hajuszpedró a híres debreceni
„CIVIS” hajuszpedró.

Nem tépel, jól összerolja a nőt a hajuszt.
1 doboz ára 40 fillér.

Készítője a főraktára:
MIHALOVITS JENŐ
gyógyszerháza
DEBRECEN, A VÁROSHÁZZAL SZEMBEN

Szabó Lajos Fiai cég

— Debrecen. —

Ajánlja dusan felszerelt raktárát hol

Szőnyögek, osipka és szövet
függönyök, applikált stórok.
Ágy és asztalterítők, flanel takarók
Besztercebányai pokrócok.
Paplancok, matracok
Kész női- és férfi fehérneműek
Menyasszonyi kelegyek.

Jutányos szabott árukon beszerezhető
Kirákatink állandóan a legújósó divatot tüntetik fel.

Őszi és Téli ujdonságok!

Kosztüm és Ruha szövetek
Velezek, Barhetek.
Selyem és Szövet
BLOUZOK

nagy választékban
KONTSEK KORNÉL
női és uri divatruházában
Debrecen, Kossuth-utca 1. szám.
Minták kívánatra készséggel küldetnek.

150 vagon
sertés trágya
van eladó a hizlalómba
* Saját vasuti összeköttetés. *
Lamprecht Frigyes.

Kölcsönöket

a legkedvezőbb feltételek mellett folyósít a

Központi Bank

mint szövetkezet
DEBRECEN, Plac-utca 65. szám alatt.
Egy törzsbetét 50 fillér. Minden törzsbetét 100 korona hitelre jogosít.
Négy éves évtársulat.
Parcellázási kölcsönök heti törlesztésre.

Nincs többé sertésvész.

SERTÉSPOR (törvényesen védve és miniszterileg segélyezve) óvszer, korszerű genialis találmány a gazdaközönség. Aki ezt használja és az utasítást pontosan betartja, sertése a legvésebb időben sem halhat el, mert hogy ez nem üres reklám, ezennel kötelezem magam igazolásra minden elhullott sertés árát károsultnak készpénzben visszafizetni, ha az utasítás betartása mellett ezen porral lett a sertés kezelve. 1 doboz 2 kor.
MATILD krém, Matild arckenőcs, Matild szapan, arapor, szépitőszerek. Kapható minden gyógyszerárban. — Főraktár Török J. Budapest.

KUN ISTVÁN, gyógyszerész

vegyi és kosmetikai készítmények műlaboratoriuma. „Laboratoire cosmétique Matild” (Alapított a hasonnevű párizsi laboratórium mintájára 1895-ben Budapesten.)
Hajduszovaton, Debrecen mellett, Kossuth-utca
Direkt hozzám intézett 6 koronás postai rendelések bérmentve.

Donogán és Somossy

Debrecen, Kistemplombazár
Szőnyegháza
Valódi

PERZSA SZÖNYEG

Torontáli tyilm takarók,
Flanel takarók, Lópokrócok,
Ágy- és asztaltakarók függönyök.
LINOLEUM eredeti gyári árban.

Legelegánsabban készítek

uri öltönyöket, felöltöket, esőköpenyeket, sport öltönyöket, diszmagyar ruhákat, papi palástok, reverendák és fővegeket, valamint sikkos

egyenruhákat

az új szabályzat szerinti kivitelben,
Készítek továbbá teljes

katonai felszereléseket

legelegánsabban, bármely fegyvernemhez úgy tényleges, mint tartalékos tiszt és egyéves önkéntes urak részére, a legelőnyösebb árban.

A nagyérdemű közönség nagybecsű pártfogását továbbra is kérve maradtam

kiváló tisztelettel
Prelovsky András,
katonai és polgári szabó
Debrecen, Kossuth-utca 4. szám,

Apró hirdetések.

Levelezés.

„SZEGÉNY VAGYOK“ levele van a kiadóba
„HERKULES“ levele van a kiadóba.

Ajánlat.

HAJ! HAJ! Hajfonatok, parókák, hajbetétek, copfok, frizettek jutányosan, mindennemű hajmunkákat készít Bocan Ferenc fodrász, Hatvan utca 2. Kihullott haját veszek. 9409

KIADO LAKÁS. Ajtó utca 2. sz. három szoba, előszobával, mellék helyiségekkel, jó víz az udvarban, november elsejére kiadó. 9408

EGY 28 ÉVEN fennálló fűszerüzlet helyiség kiadó. Cim a kiadóba. 9406

BATTHYÁNY-utca 9. sz. a néhai Nemes Kálmán ur házában az utcai lakosztály (6 szoba, konyka, kamara, fürdő- és cselédszoba, jó ivó vizü vízvezeték és a szükséges mellék-helyiségek) folyó évi november hó 1-től kiadó. Feltételek alhiróitnál megtehető. Dr. Irinyi István ügyvéd, Debrecen Arany J.-u. 4. sz. 9405

CSINOS leány, ki az irodai teendőiben teljes jártassággal bír, állást keres, esetleg elmegy vidékre is. Cim a kiadóban. 9402

ÜGYES FIATAL mosónő házakhoz ajánlkozik, vagy a lakásán is elvállal. Csillag-u. 88. 9395

MODERN HÁROM szobás újonnan épült lakás azonnal kiadó, Baross-utca 8. szám. 9393

OLÁH Andras kárpitos. Mindennemű kárpitos munkákat legjutányosabban vállal, valamint házakhoz vidékre ajánlkozik dolgozni. Csapó-utca 28. 9392

PETERFIA-utca 76. egy üzlethelység kiadó. Ertekezhetni a fűszer üzletben. 9377.

MEGEREDT a petróleum forrás Lindenteld J. Jenő fűszer- és gyarmatáru nagykereskedésében, Debrecen, Rózsa-utca 3. sz. 9354

HARISNYAKÓTÓ IPAR VALLALAT. Harisnyák kötése és fejelése felvállaltatik Benyáts Emilnél Debrecen, Tisza palota. 9118

MAGYAR és porosz kőszent, valamint I-ső r. búkkiaszent allandóan nagy raktárban tartok Varga Károly, Hatvan-u. 70. 8524

MEGLEPŐEN szép Blous ujdonságok érkeznek naponta Márton Gyula divat üzletében, Piac-utca 9. sz. Nagyválaszték Mosó flanel és Barchetekben. 9009

Kereslet.

JO MENETELŰ vendéglőt vagy korlátlan ital-mérésű üzletet keresek átvételre esetleg elszámolásra is. Cim a kiadóban. 9403

KÉZMŰÁRU segéd jó eladó, azonnal felvétetik 30-35 korona havi fizetéssel, teljes ellátással Eryv Adolfinál Hajdusoboszlón. 9410

EGY ápolónő kerestetik Darabos utca 16. sz. kereszt épület. 9400

GYAKORLOTT varró és tanuló leányok felvétetnek azonnali fizetéssel. Goldstein Karolin, Piac-utca 42. 9407

EGY jó házból való fiu tanulónak felvétetik Komlóssy Lajos üzletében. 9360

EGY jó karban levő kisebb fűszer üzlet berendezést keresek megvételre Cim a kiadóban. 9398

GYAKORLOTT szépírással, ki a kereskedelmi iskolát végezte, kezdő fizetéssel felvétetik. Írásbeli ajánlatok Kazinczy Könyvkereskedő Részvénytársasághoz Debrecen, Kossuth-utca 11. küldendők. 9383

TANULOK felvétetnek Farkas Henrik fűszer üzletébe. Piac-u. 43 sz. 9368

FIATAL segéd a diszmű és férfidivat szakmából alkalmazást nyer, Fisch Testvérek cégnél.

Eladás.

CSAPOKERT, Magyar-utca 9., 11., 13. számú házak kedvező feltételek mellett eladók, értekezni lehet ugyanott. 9399

EGY KEVESET használt cseléd ágy eladó. Cim a kiadóba. 9375

POSTAKERTBEN 1200 négyszögöl föld lakóházzal eladó. Ertekezhetni Széchenyi-u. 42.

VARGAKERTBEN sarok házhely közel a vasúthoz eladó. Ertekezhetni Széchenyi-u. 42.

Utazásra

nagyon alkalmas a rövid idő alatt bebizonyult egészségi

SARG-féle

Kaladont

a legkitünőbb fog crém

a fdg tisztán tartásához. Nem elég csak a fogviz a foghusra lerakodott kártékony tisztátalanságot nem viszi le, csakis hogy ha valami fog cémmel használjuk. Erre legjobban ajánljuk a Sarg-féle Kaladont, mely az egyedüli kitünő fogtisztító szer.

Az

Alföldi Takarékpénztár

DEBRECEN,

Piac-utca. Saját ház.

Elfogad betéteket

Takarékpénztári könyvecskékre és Chequeszám lára

Kölcsönöket nyújt

váltókra, kötelezvényekre és folyószámlákra a legelőnyösebb kamattalá mellett.

Törlesztéses-kölcsönök

földbirtokokra s más ingatlanokra.

Tőzsdel megbízások

értékpapírok vételére és eladására.

Óvadék kölcsönök

vállalkozóknak, bérlőknek és hivatalnokoknak.

Kölcsönök

tőzsdén jegyzett értékpapírokra, záloglevélre valamint vidéki pénzütemzetek részvényeikre.

Értékpapírok

éropénzek és külföldi bankjegyek beváltása és eladása.

Hitelrészes

osoportbeli váltók leszámítolása 8328

Kölcsönöket ad

nyugdíjkoros köztisztviselőknek 10, 15 és 20 év törlesztésre.

Beraktároz

árakat és terményt saját raktárába és azokr előleget is nyújt.

A Magyar Kir. Szab. Osztálysorsjáték főelárusító helye.

SZÖNYEGHÁZ!

Szőnyegeket

Posztó függönyök

Plüs- és Selyem függönyök

Csipke függönyök

Ágy- és Asztalterítők

Flanelltakarók

Butorszövetek

óriási választékban kaphatók 8701

Bosznay J. és Társa

szőnyegáruházában

Debrecen, Kossuth-utca 5.

8707

November hó elsején való belépésre keresünk Nyírbahta (Szabolcs megye) gyártelepünkre egy jóírással bíró irodai munkákra is alkalmas

„Expeditor“.

Írásbeli ajánlatok személyesen a

KÖOLAJIPAR RT. központi irodájában. Piac-u. 9. sz. nyújtandók be.

Donogán és Somossy

Debrecen, Kistemplombazár.

Menyasszonyi kelengye és szőnyegáruházában

raktárra érkeztek az

Őszidivat

gyönyörű ujdonságai.

Szövetek. Blous flanellek.

Selymek. Velezek.

Óriási választék!

Eperjesi cserép-kályhák

elsőrangú hazai gyártmány;

továbbá :

Főzőedények, takarékkonyhák, épület vasalások, gazdasági eszközök, tetőlemezek, mérlegek, revolverek és töltények

nagy választékban a legjutányosabb árban

kaphatók :

Kovacs Gyula

7099 vasúletében

a Bika szálloda mellett.